

fige Mei, thi hos ham skal Communens Indvaanere besyttes mod phantastiske Foretagender fra Communal-Vesthyllens Side, ellers skal han i den communale Friheds og Forstandighedens Navn lade Communen raade over sit Eget. Har Communen fundet, at den ved sit Forslag tilfredsstiller de Fordringer, der haves for Die, saa vil det være i høieste Grad usvarligt, om Ministeren vilde see at tvinge Communen et Skridt videre, og uforvarsomt af os, om vi paa en saadan indirecte Maade som den at votere disse 4,000 Rd. vilde gaae ud over dette, jeg kan sige, negative Standpunkt, som man i Sager af denne Natur skal og bør indtage. Der er af den ærede første Taler paa Forslagsstillernes Vegne sagt Noget, der forekommer mig at være ligesom en heel Dom om Projectet, nemlig at det blev til i 1856, steg, fandt Bifald og blev vel antaget i 1857—58 og sank sammen i 1859; at det altsaa steg med den Kunst, som Private havde fundet at gjøre Penge paa, uden at tænke paa at betale, og at det sank sammen med den forstandige Reaction, der indtraf, og som gik ud paa at tvinge Folk til at betale, saavidt som muligt, de halvfalste Penge, de havde lavet. Saaledes ogsaa med dette Project; det gik i Veiret i den Tid, man troede, der kunde gjøres Underværker af Kaffelorum, og sank sammen, da Kaffelorums Tid var forbi. Havde Kjøbenhavn den fjerneste Udsigt til at blive et London, og kunde Kjøbenhavn blive et London ved at sætte dette Project igjennem, var det Synd ikke at lade Kjøbenhavn blive et London; thi saa var Kjøbenhavn mere værd end hele det øvrige Land, vi have beholdt tilbage. Men da det er min Overtydning, at selv den skinnende Henviisning til dem ligeoverfor ikke har Noget at betyde, eftersom der ikke gjøres større Forretninger der, end at de komme herover i store Mængder og købe Silkejoler, er jeg overbevist om, at der ikke er Noget af det Slags forhaanden. Kjøbenhavn er en Alenkræmmerby og ikke nogen virkelig europæisk Handelsstad, og med hele den herlige Velggenhed, den har, rækker dette dog ikke til til at gjøre den til andet; thi om Kjøbenhavn ogsaa havde en meget bedre Velggenhed, end den virkelig har, saa, naar den ikke har kunnet bruge den alle-

rede gode Velggenhed, den har, til at opspare den Capital, den behøver for at udvikle sig til en bedre Plads, ligger deri Beviset for, at Velggenheden ikke alene er istand til at høve Byen. Just i Kjøbenhavns gode Velggenhed og desuagtet ringe Betydning som europæisk Handelsstad ligger Beviset for, at Trangen i alle disse Retninger ikke er saa stor som Drømmenes Drift. Jeg raader altsaa meget til ikke at gaae ind paa Forslaget, ogsaa af den Grund, at der heri slet ingen Statslag ligger for. Men selv om der forelaa en Statslag i denne Drift ind paa Havnesystemet, skal man i dette Die-blik være meget forsigtig, hvor der ikke er absolut Nødvendighed for at hjælpe til at drive Regjeringen over i denne Retning. Regjeringen vil ved Omstændighedernes Magt blive drevet saaledes over i denne Retning, at mange af de ærede Medlemmer om ikke mange Aar vilde komme til at undre sig derover. Vi have nu snart et heelt Jernbanesystem færdigt i Sylland, og rigtignok en Tverbane, som skulde føre til China, men som ikke fører længere end til Bengtugten, hvor der ikke kan løbe Skibe ind, der stikke dybere end 6—7 Fod. Vi have ogsaa en Jernbane, som gaaer paalangs, men som ikke indenfor vore egne Grændsers Omraade gaaer langt Syd paa, og det bliver et stort Spørgsmaal, om der ikke vil trænges overordentligt stærkt paa, for at skaffe en vestlig Bane, som sætter Sylland i en mere umiddelbar Forbindelse med de fjernere Lande, end der tilveiebringes ved den paabegyndte Syd paa gaaende Jernbane. Det er ikke min Mening at ville tilsthynde til et Foretagende af den Art; det er suarere min Mening itide at advare imod altfor stor Drift, men jeg vil kun gjøre opmærksom paa, at naar Forslag af den Art stilles frem, stilles de utvivlsomt frem med langt større Bevertigelse end alle de Fortringer, der i hiin Retning gjøres paa Kjøbenhavns Vegne. Lader os derfor være tilbageholdne og ikke gaae ind paa det stillede Forslag.

Abler: Skjøndt jeg i Resultatet er enig med den ærede sidste Taler, er jeg naturligvis ikke enig med ham i Motiveringen. Jeg troer, at Udvidelsen af Kjøbenhavns Havn ikke alene har Betydning for Kjøbenhavn selv, men at